

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1.
Telefon št. 73.

Leto XXII.

Št. 43.

Kranj, 22. oktobra 1938

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40- din, polletno 20- din,
četrtletno 10- din.

Zla usoda židovstva

Ni ga naroda na svetu, o katerem bi se toliko pisalo kakor o Judih, in ni ga ljudstva, čigar usoda bi dala pobudo za tolikšno literaturo, kakor se je v teku tisočletij nakopičila o judovskem narodu. Noben narod namreč ni bil do danes tako preganjan kakor judovski. Ni skoraj dobe v zgodovini, v kateri ne bi bili Judje spotika za druge narode, v vseh stoletjih je tekla judovska kri, čisto v potokih. Preganjan jih je egiptovski faraon, ki se je bal, da se bodo Judje preveč namnožili in na ta način ogrozili varnost Egipta. Judje so morali v babilonsko sužnost in v prvem stoletju po Kristusu so Rimljani uničili zadnje ostanke njihove politične samostojnosti. Od tedaj zlasti iščejo gostoljubja pri drugih narodih: najprej po vseh deželah, ki obkrožajo Sredozemsko morje, potem pa dalje in dalje, celo v Indiji, na Kitajskem in na obeh straneh Atlantika. Rimljani so jih že nekako trpeli, čeprav jih je Tacit imenoval „zavrženo ljudstvo“. V Španiji so jih v srednjem veku zelo preganjali, tako da jih je mnogo odpadlo, ne da bi s tem utekli žalostni usodi. Nešteto krat so bili preganjeni in izgnani iz Francije, kruta je bila njih usoda v Rusiji, kjer jih je od časa do časa zatekel krvavi progon. Pa tudi drugod, kjer so jih še nekako trpeli, jim nikdar niso prav zapuili. V Nemčiji so se dolgo časa dobro počutili in se nobenemu narodu morda niso tako asimilirali, kakor nemškemu, zato je udarec narodnega socializma zanje tem bolj boleč. Končno je tudi Italija pričela s prožidovskimi ukrepi.

Težko si moremo predstavliti, kaj bi bilo, da razločiti le iz plemenskih nagibov. Saj so bila tisočletja v zgodovini, ko vprašanje rase in narodnosti ni igralo take velike vloge, kakor dandanes — pa so Judje vendar bili preganjeni. Antisemitizma tudi ne moremo razložiti iz gole gospodarske zavisti in konkurence, ker je na drugi strani dokazano, da morejo biti Židje gospodarstvu do gotove mere celo koristni zaradi svoje podjetnosti, trgovskega duha in smisla za pridobivanje snovnih dobrin. Vekovita borba proti židovstvu, ki je ni niti ustavila ne omilila rastoča civilizacija in kulturni napredek človeštva, je po besedah francoskega mislilca Maritaina „mysterium sanguinis“ — skrivnost krvi.

Ni dvoma, da je bil ta izredno nadarjen in delaven narod od Stvarnika odločen za posebne naloge. Dobil je od Boga posebno poslanstvo med narodi. Po njem in njegovih najboljših sinovih naj bi se ohranila mesijanska misel, po Mesijevem prihodu pa naj bi judovski narod bil prvenstveno orodje za širjenje kraljestva božjega na zemlji. Prihod Mesije pomenja višek v judovski zgodovini in njegovo najvažnejšo preizkušnjo. V tem odločilnem trenutku pa je judovski narod po svojih voditeljih zavrgel Mesijo: Nočemo, da bi ta vladal nad nami! Proč z njim! Njegova kri naj pride nad nas in za naše otroke! — S tem so se Judje izneverili svojemu poslanstvu, svoji misiji, za katero jih je božja Previdnost odločila. Odklonili so vodilno vlogo v duhovnem božjem kraljestvu, ki naj objame v teku vekov vesoljno človeštvo. Pač pa so se z neko posebno lakoto vrgli na materialne dobrine in na njih pridobivanje. Zlato, ki je po nekem izreku kri siromakov, je postalo predmet njih hlepenja. Odpad od duhovnega Boga jih je nujno privedel k zopetnemu malikovanju zlatega teleta.

Od tedaj preživljajo Judje usodo naroda, ki je bil poklican za velike reči, pa je zgrešil svoj poklic. Njih izredni naravni darovi so jim ostali, le da jih porabljajo za druga namen. Ostal jim je notranji ogenj, globoka poteza njih narave, da bi hoteli prinesli človeštvu odrešenje. Toda posled je več odrešenje v znamenju križa in Duha, ampak odrešenje s pomočjo snovi, zlata, samoodrešenje človeka iz

lastnih sil in snovne narave. V tem zgrešenem mesijanizmu je judovstvo postalo glavni nositelj nove religije, brezbožne religije; židovstvo je postalo organizator upora proti Bogu. Gotovo ni noben slučaj, da so ravno Judje glavni poborniki in organizatorji mednarodnega komunizma. Komunizem nosi na sebi vse poteze zgrešenega mesijanstva. Zamislili so si ga Judje kot izrazito tostransko odrešilno idejo, ki naj vse ponižane in razžaljene, vse bežeče in pravice lačne odresi v pozemskem komunističnem raj. Judje so najboljši propagandisti, nihče ne zna biti tako goreč apostol za kako idejo, kakor Jud. Komunizem se pod židovskim vodstvom poslužuje najbolj rafiniranih propagandnih sredstev. Judovstvo čuti v sebi posebno poslanstvo in ker je to narod, ki je med vsemi narodi največ trpel, tudi najbolj razume ljudsko dušo, zadene psihologijo mas, ki jih ume mojstrsko obvladati. Le da s svojimi zmožnostmi često služi zablodenim ciljem. Po pravici se Židom očita, da so pokvarili druge narode in jim razkrojili njih nravi. Danes se jim ta njihova strast povrača na lastni krvi. Judovska družina n. pr., ki je

bila dolgo časa zelo visoko stoječa, je danes mnogokje v razkroju, smisel za duhovne vrednote med njimi vedno bolj pada. Paul Claudel toži v enem svojih spisov, da so Judje popolnoma pozabili na duhovni zaklad, ki ga imajo v svetih knjigah Starega zakona, ki so jih pisali možje njihove krvi in jezika.

Tudi zlato, katerega se judovstvo s toliko lakoto oklepa kot simbol gospodstva nad svetom, ni v blagoslov judovskemu narodu. Sicer so si ga znali nakopičiti več kot katerikoli drugi narodi na svetu, toda ravno zaradi posesti zlata so bili mnogo preganjeni in zasovraženi med svetom.

Usoda židovstva je tragična in jo moramo najbolj razumeti kot skrivnost nedolžne prelite krvi, ki je bila klicana nad narod in njegovo potomstvo. Toda tudi zanj še pride ura, ko se vrne k svojemu pravemu poslanstvu. Judje niso bili kot narod za vedno zavrženi iz božjega kraljestva, saj je umirajoči Zveličar z besedami: da ne vedo, kaj delajo, tudi njim prinesel odpustanje. Tudi katoliška Cerkva moli v svojih cerkvenih molitvah, da bi se čimprej približal dan povratka Judov v Očetovo hišo.

Skrb za svoje

Ze parkrat je „Gorenjec“ na tem mestu govoril o veličastnih slovenskih manifestacijah za naše svetinje, kar je med drugim tudi naša slovenska narodna bit. Ali pa smo pri tem skušali zajeti ta problem v svo njegovo širino in globino? Ali nismo večkrat z očesom zamizali, tako da je naš pogled obstal ob Karavankah in sredi Notranjske? Preko pa ni mogel in je bil kakor oslepljen. Kakor da ne more seči dalje, kakor da naprej nima nič iskati, da je preko zanj konec sveta.

V začetku prejšnjega tedna je podla obletnica koroniranih plovščic. To je tista obletnica, ki nas sicer skeleče vsako leto opominja na žalostno resnico, ki pa nam tudi vpije in očita, kakor da Slovenci narodne izgube nekam kmalu in naglo pozabimo in prebolimo. Ze osemnajstič nam spominja na zvejočo rano, ko smo ostali kot pohabljenno telo. Ze osemnajstič nam očita, da se premalo brigamo za Saintgermain in Rapallo. Ze osemnajstič nam kliče, da je 100.000 Slovencev ostalo na Koroskem in še mnogo več ob Soči. Kadar se brigamo zase, morajo naše misli leteti tudi preko. Znak globokega spoštovanja je, če romamo na Doberdob in v okolico, da se poklonimo mrtvim. Naša dolžnost pa je, da se spominjamo tudi živih, ki so še danes glasniki, da so bili slovenski mejniki nekoč daleč na severu od Donavi in po rodovitnih beneških ravninah. Ne pozabimo, da je bil Celovec v 19. stoletju politično in kulturno središče vseh Slovencev. Bilo je to takrat, ko je tam ob Dravi deloval naš svetnik Slomšek, pa idealist Majer Zilski, Urban Zarnik z drugimi.

Ce že ne moremo dobiti nazaj tega, kar nam je bilo naša zibel in naš cvet, pa moramo delati vsaj toliko, da tam ostane slovensko to, kar je kulturno slovensko danes. Tega nam ne bo nihče branil, nihče nas pri tem

ne bo oviral. Da je to naša dolžnost, jasno govori primer velikih narodov prav v teh dneh. Njihov zgled nam mora biti — zapoved.

Priznati moramo odkrito, da smo se za ta svoj življenjski premalo zanimali, kaj šele brigali. Saj nimamo za to nobenih sredstev na razpolago, nobena ustanova se samo s tem ne peča, po časopisih in revijah pa je tega tudi tako malo. A po evropskem zapadu tega dela po sistematičnem kar žari! Res je namreč to, tega se moramo ob dvajseti obletnici svoje narodne države zavedati, da so ljudje izven državne meje in narodnega doma brez moči, če nimajo opore, če odtod ne prihaja olje z modernimi sokovi, ki bi nesrečnim prilili poguma in veselja do dela, da bi se ohranili.

Prav je, da so to vprašanje vzele v roke naši državniki. Svojo dolžnost pa moramo storiti tudi mi, tudi narodne mase morajo prijeti za to delo. Verujemo Birkelovim besedam izrečenim 1. junija 1938. leta: „Kar zahtevamo za svoje sonarodnjake v tujih državah, to bomo dali tudi koroskim Slovincem.“ Zato pa z veseljem na posel! Skrajni čas je. Vsako Prosvetno društvo bi moralo ustanoviti, kjer tega še ni, poseben narodno obrambni odsek. Prav vsak član bi moral to sodelovati. Če ne drugače, vsaj v tem perečem vprašanju bi se moral izobraziti prav vsak, zvedeti za življenje in potrebe omenjenih Slovencev. Ko bomo to spoznali, bomo za to narodno stvar radi tudi potrebno prispevali. Prispevali bomo zato, da se ohranijo Slovenci tam, kjer je bil naš izvir, zibel in kjer je nekoč tako bujno cvetelo slovensko kulturno življenje po Gregorčičevih besedah: „Naš ded tu pisal svoja dela, naš govor čul si prek poljan, tu pesem naša je živila. A zdaj — zatrt je tod naš glas, tuj trg in grad, tuj ves je Kras...“

Slovesna 50-letnica britofske cerkve

Britofska soseska v predaški fari je imela preteklo nedeljo izredno slovesnost. Petdesetletnico svoje podružnične cerkve je obhajala. Res je, da petdeset let pri cerkvi ne pomeni mnogo, a Britofljani in Orehovljani so se za to slovesnost tako lepo pripravili, da zaslužijo vso pohvalo.

Cerkve je zunaj vsa prenovljena. Dobila je prav lep enoten gotski izraz. Posebno je lepo izdelana prednja stran, ki ima na robah močnejše kvadre iz umetnega kamna in se končuje na vrhu v velik križ, ki stoji na mogočnem podstavku. Vsa zunanost cerkve z zvonicom vred izgleda, kakor da bi bila popolnoma nova. Kako lepo se barva ujema z vso okolico. Tudi znotraj so cerkve zares lepo okrasili. Na novo so prebarvali stene in stebre v ladji. Cerkve je dobila tudi elektriko. Prezbiterij v tej cerkvi je pa mnogo starejši. Pred

petdesetimi leti so na novo postavili le ladjo, ki je za podružnično cerkev zares velika in mogočna. Prezbiterij pa nosi letnico 1512, torej je že star preko 400 let. Pred oltarjem v prezbiteriju so se sedaj tudi našle na stenah in na stropu pod beležem prav zanimive starinske freske. Tudi te slike, ki jih še sedaj odkrivajo, so stare že preko 400 let in nam kažejo, kako lepo so že v tistih časih znali pri nas slikati. Ko bodo popolnoma odkrite in še malo popravljene, kar je obledela, bo ta slikarja cerkev še bolj povzdignila.

Da so cerkev britofske sosesčani s cvetjem in zelenjem znotraj in zunaj lepo in okusno okrasili, ni treba posebej povdarjati. Precej vencev je bilo treba naplesti in precej mlajev postaviti, da so mogli vse tako lepo olepšati. Mlajev je stalo pred fasado kar dve vrsti in še okrog cerkve. Ko so kopali jame za mlaje

Knez Arsen umrl

V sredo je ob poli 2. umrl v Parizu Nj. kr. Vis. knez Arsen oče kneza namestnika Pavla. Pokojni je bil rojen 4. aprila 1859. leta v Temišvaru. Vojaške šole je obiskoval v Parizu in v Rusiji ter je bil l. 1905 polkovnik. Bil je v večih vojnah. Gledal je strahote alžirske vojne, udeležil se je japonsko-ruske vojne l. 1904, kjer se je zlasti odlikoval v bitki pri Mukden. Aktivno se je udeležil balkanskih osvobodilnih vojn ter je l. 1912 s svojimi četami osvobodil Veles in Prilep. V svetovni vojni se je boril na poljskem bojišču ter zaslovel posebno v bojih okoli Varšave.

Knez Arsen je bil sin kneza Aleksandra in brat pokojnega kralja Petra I.

Na našem dvoru bo trajala dvorska žalost 12 tednov, v prvih šestih tednih pa globoka žalost.

Gorenjci vsi sočustvujemo z našim milim gostom in sosedom knezom namestnikom Pavlom, ki mu je usoda prizadela hud udarec z izgubo očeta.

so naleteli na človeške kosti, kar priča, da je bilo v starih časih res v Britofu pokopališče. Ustno izročilo pripoveduje, da je nekoč na Gorenjskem kuga morila in da so takrat vse ljudi iz vse Gorenjske za kugo umrle popaljavali v Britofu.

Slovesnost petdesetletnice se je pričela v soboto zvečer. Zvonik in cerkev sta bila razsvetljena z velikimi žarometi. In smotaj v cerkvi, kako je električna razsvetljava povzdignila vso slovesnost. Najprej je imel nagovor domači ž. g. župnik, ki je pohvalil Britofljane v pričo vse fare, da so toliko žrtvovali in darovali za svojo cerkev, ki je sedaj mnogo lepša, kakor pa takrat, ko je bila nova. Nato se je iz cerkve med petjem in zvonenjem razvila rimska procesija po vasi. Vsak vernik je imel gorečo bakljico. Ta nočna procesija bo ostala vsem udeležencem dolgo v spominu. Vsa okna po hišah so bila okrašena in razsvetljena, s hiš pa so visele zastave. Vsačani so kar tekmovali med seboj, kdo bo lepše okrasil hišo. Po procesiji je vsa cerkev mogočno zapela litanije M. B. Mno-goštevilne rakete v nočnem zraku pa so označevale, da se vrši v Britofu neka posebna slavnost. V nedeljo zjutraj so pa Britofljani imeli svojo službo božjo. Sv. mašo je daroval in je tudi pridigoval britofski rojak šentviški dekan žg. Valentin Zabret. Posebno ganljivo je bilo to, da so sosesčani v tako obilnem številu pristopili med sv. mašo k sv. obhajilu. Ob desetih je bila druga sv. maša, katero je daroval domači župnik žg. Ignacij Zupanc. V govoru je povdaril, s kakšno vero in s kakšno ljubeznijo so pred petdesetimi leti gradili to cerkev. Takrat je župnikoval v Predosljih popobozni gospod Kerčon. Glavno težo vsega dela in tudi stroškov pa je nosil „Sengarjev“ aia, rajni g. Janez Zabret. In v tem duhu naših prednikov naj nadaljuje tudi današnji rod. Vsa slovesnost se je zaključila popoldne s slovesnimi litanijami in zahvalno pesmijo.

Veliko veselje je navdajalo ob tej slovesnosti vse vaščane. Mežnarjev Janez je ta dan pozabil na vse težave, katerih je bilo ogromno med zidanjem. In kakor je bil vesel Janez, ki je vso stvar ob nasvetih g. župnika vodil in naprej peljal, tako so bili veseli in srečni vsi vaščani. Saj so vsi delali in vsi veliko žrtvovali. Preko 25.000.— din jih stane vse popravilo. In to so v tako kratkem času zbrali skupaj. Ob tej priliki so Britofljani in Orehovljani pokazali, kaj premore njihova skupnost. Pre-novili so si cerkev, da je v resnici izmed podružničnih cerkva ena najlepših.

**Berite in širite
„Gorenjca“**

„Jutrova“ resnica o napredku Škofje Loke

Nedeljsko „Jutro“ je prineslo izpod peresa F. Z. daljši članek, v katerem skuša dokazati in pokazati, da za nagli in lepi napredek našega mesta, tukajšnja JRZ in njena uprava na občini, cestnem odzivu in drugih ustanovah nima za ta napredek prav nobenih posebnih zaslug in zato ne bi bilo treba toliko pisanja po naših časopisih. Članek se povzpne celo do trditve, da imajo za to in ono delo zasluge JNSarji in da je bilo večina del itak že v načrtu, zlasti puštalski most in da so mislili to in ono tudi oni zgraditi. To naj bi bilo nekako splošno misli tega članka in na te splošne misli, napisane s prozornim namenom, ker niso daleč volitve in je treba zato vpliv tega napredka čim bolj na volilce zmanjšati, če se že ne da popolnoma izbrisati. Ni to splošne misli pravim, bi radi danes nekoliko odgovorili. V podrobnosti pa se za danes ne bomo spuščali. Čudno se nam zdi, da so naši JNSarji ob času svojega „vladikovanja“ v našem mestu imeli vsako stvar samo v načrtu in so načrt samo v mislih izpeljevali. Izpolnili pa niso niti enega načrta in bi ga tudi ne bili, niti enega, če bi bili morda še sto let na „rotovžu“. Tako so mislili, da bi bilo dobro, če bi bila Loka svoj okraj. Hodile so deputacije v Ljubljano in Beograd, a svojih misli in načrtov niso mogli izpolniti. Izpolnila jih je JRZ, takoj ko so oni odfrčali z „rotovža“. Pa bo JNS trdila: „To je naša zasluga“, čeprav je njen odlični minister in mesar izjavil, da bo „preje Sava tekla iz Beograda na Gorenjsko, kakor pa bo imela Loka svoj lastni okraj.“

V mislih so tudi uredniševali načrte mostu preko Selšice iz Glavnega trga na Balantovo dvorišče, a njih misli niso postale resnica, čeprav so se v Ljubljani že komaj otepali njihovih deputacij.

A kdor ljubi resnico, mora povedati, da so tudi JNS, gospodarji nekaj gradila. Recimo, podporni zid ob poti v Vincarje za hišo Hafnerja Leopolda, a žal pri tem delu pozabili misliti, ker so ta zid zgradili tako, da so kasneje morali pred ta zid postaviti še enega. Tam je ogledalo vaše delavnosti JNSarji. Kakor rečeno, tu ste pozabili misliti. Imamo še en dokaz vaše velike delavnosti in sposobnosti. To je naš dični škropilni voz, ki je takop opoln, da današnja uprava ne ve, ali bi ga poslala v režo za staro železo ali kaj bi z njim. Menda ne boste trdili, g. F. Z., da je voz nabavila JRZ. Kakor rečeno, tudi tukaj ste pozabili misliti, čeprav je občina stala okoli 25.000.— din.

Članek tudi pravi, da je samo ob sebi razumljivo, da občina popravlja ceste, kolovoz-

na pota in pešpota. O seveda, v tem se popolnoma strinjamo. Vprašamo pa JNS ali je ona le v 100% toliki meri popravljala pota, kot jih popravlja današnja uprava? Pot malo posuti z gramozom ali pa pot dvigniti, popolnoma prenoviti, razširiti in vzglajati, da je pot na novo zgrajena, to je pač nekaj drugega.

Predrzno se tudi vprašati JNS, ali je imela mogoče v mislih oziroma v načrtih recimo zgradbo obrežnega zidu ob Poljanski, zgraditev Stodenskega mostu, zgraditev Puštalskega mostu, ki je tako bolj zasluga JNS kakor JRZ, vsaj kakor vi trdite. Kaj pa novi most na Praprotnem? Kaj valjanje ceste v Selški dolini in znižanje klanec v Poljanski dolini in končno novi obrežni zid ob Selšici ob poti v Vincarje in ureditev prostora pred Kapucini. Seveda ima tu glavne zasluge drugi gospod, o tem bi se dalo precej povedati. Le to povemo, da vsi darovi vožnje itd. niso pokrili niti ene desetine stroškov. Kdo pa je preskrbel drugo? Pa še mnogo drugih del bi vam lahko naštel, ki ste jih imeli Vi samo v načrtu, a jih je JRZ naredila. In še to moramo povedati, v veliki večini brez posebnih stroškov za naše davkoplačevalce.

Pisec se obreguje tudi ob doklade, češ da so za 10 procentov višje od lanskih. Ali je to kaj čudnega ob tolikih javnih delih, če pomislimo, da je letos banovinski prispevek manjši za šolo za din 10.000 od lanskega, da občina ne pobira trošarine na uvoženo blago, kakor je to delala JNS.

Končno povemo, da so ti gospodje gradili le v mislih in so le v mislih reševali tudi brezposelnost, zato je bila tudi samo v mislih rešena. JRZ jo je reševala tako, da pri nas letos primanjkuje delavcev.

Mislila pa je JNS takrat in je svoje misli tudi izvajala, ko je zaprla društveni dom, ustavila kino, zapirala nedolžne ljudi, ponarejala z napačnimi vpisi in izbris volilne imenike itd. To je JNS gradila pri nas! Kar se tiče zasebne gradbene delavnosti smo zapisali in tudi sedaj zapisemo, da se je v veliki meri zasluga zboljšanja vsega gospodarstva v državi. Da je to zasluga JNS menda „Jutro“ ne bo trdilo.

Sicer pa naše ljudstvo predobro ve, kdo je kanj v resnici delal, kdo pa samo v mislih in bo kmalu spregovorilo tudi o tem.

Volitve!

Volitve, razpisane 10. oktobra t. l., se bodo vršile v nedeljo 11. decembra ter bodo izvedene po določbah volilnega zakona z dne 10. septembra 1931. Vladi, ki je izdala ta zakon, je

predsedoval general Peter Zivković, bila sta v vladi tudi dva Slovence in sicer dr. Kramer in Ivan Pucelj. Ta zakon je samo nekaj spremljen z zakonom z dne 24. marca 1938. Po tem volilnem zakonu so se do sedaj vršile že dvakrat volitve in sicer: leta 1934, ko je do bil večino nosilec državne liste Peter Zivković, in 5. maja 1935, ko je dobil večino Bogoljub Jeftić.

Narodna skupščina bo po teh volitvah štela 371 poslancev iz okrajev in toliko nosilcev državnih kandidatnih list, kolikor list bo dobilo nad 50.000 glasov. Vsak politični okraj je občan volilni okraj, poleg tega pa tvori svoj lastni volilni okraj vsako mesto, kjer je sedež banovine in mesto z nad 100.000 prebivalci. Vsak okraj voli redoma enega poslanca, le nekateri po dva, med temi pri nas Ljubljana okolica in Maribor levi breg. V Sloveniji bo pri prihodnjih volitvah izvoljeno 29 poslancev in sicer 14 v ljubljanskem volilnem okraju, 15 pa v mariborskem. Aktivno volilno pravico ima vsak moški, ki je dovršil 21. leto starosti in je državljani kraljevine Jugoslavije. Glasovanje pri volitvah bo javno in ustno po občinah, odnosno po stalnih volilnih imenikih.

Zato mora sedaj veljati najvažnejša briga volilnim imenikom. Občine vodijo stalen seznam volilnih upravičencev in ga sproti izpopolnjujejo. Kdor ni vpisan v volilni imenik, ne sme glasovati. Redno so volilni imeniki popravljajo in izpopolnjujejo v času od 1. do 31. januarja vsakega leta, najkasneje do 20. februarja jih okrajna sodišča pregledajo. Od sodišča potrjeni imeniki so stalno razgrnjeni pri občinski upravi in jih ima vsakdo pravico pregledati in prepisati.

Popravek volilnega imenika — da se kdo vpiše odnosno izbriše — se mora zahtevati pisмено ali ustno neposredno v občinskem uradu. Pravico do vpisa v volilni imenik obline pa ima pravico oni, ki prebiva že nad eno leto v dotični občini. V sedanjem primeru se morejo izvršiti popravki volilnega imenika samo do 25. oktobra, zato naj se volilci prepričajo, če so vpisani v volilnem imeniku. Enako so v tem roku potrebne reklamacije za izbris odseljenih, umrlih in podobno.

Zdravo - Bog živi!

Odlični vzgojitelj mladine v dobri naši vasi nosi stalno znak plemiške organizacije. Kajpada pozdravlja tudi burno in jeziku takih ljudi. Zgodilo se je pa, da ga je srečal mali deček, vzgojen v naših organizacijah in ga pozdravil v jeziku poštenih ljudi „Bog živi“. Mož je sicer dovolj močan in prenese marsikaj, to mu pa ni šlo v račune.

Ko pride mali dečko naslednji dan v šolo, mora najprej k gospodu, ki je bil „žaljen“ in gospod mu odgovori na pozdrav prejšnjega dne z gorkimi kľofutami ki jih je baje zelo vajen deliti. Ko dotični možakar ne bi bil „vzgojitelj“ ampak pravi vzgojitelj, bi morda vedel, da sila ne vpliva vedno v smislu nastanka najmanj pa v takih slučajih. Sicer pa, kako neki je s takimi pozdravi? Ali naj dotičnemu človeku na njegov pozdrav odgovarjamo po njegovo ali pa svetujemo našim zakonodajalcem, da take in obratne pozdrave uvrstijo med žalivke.

JRZ kandidati Gorenjske

V nedeljo je bil sestanek odbornikov JRZ za radovljiški okraj na Jesenicah. Udeležili so se ga skoraj vsi predsedniki in podpredsedniki krajevnih organizacij JRZ ter nekateri župani. Na tem sestanku se je določil za kandidata stranke v radovljiškem okraju g. dr. Albin Smajd, odvetnik v Radovljici, za namestnika pa jeseniški župan g. Markoš.

Podoben sestanek je bil v sredo tudi v Kranju. V Ljudskem domu so se zbrali delegati kranjskega okraja ter soglasno postavili za kandidata v kranjskem okraju g. Janeza Brodarja, predsednika Kmečke zveze, za njegovega namestnika pa g. Janeza Majeršiča, župana v Trzinu.

Pristaši in člani JRZ

Popravo volilnih imenikov je možno predlagati le še do 25. t. m., kdor še ni vpisan ali je napačno vpisan, naj takoj predlaga pri svoji občini popravo. Za vpis je potrebno dokazilo o polnoletnosti in potrjeno pristojne občine o enoletnem bivanju. Javni nameščenci dobijo pravico do vpisa takoj z namestitvijo. Vsakdo lahko še uveljavi svojo volilno pravico. Kdor se noče vpisati v vol. imenik je enak onemu, ki noče voliti. Na to opozorila slehernega volilca!

Gorenj. mlekarska zadruga v Kranju ustanovljena

Organizacija mlečne produkcije in mlečne-ga trga pri nas sta vprašanji, ki sta že dolga leta vprav kričali po rešitvi. V drugih državah najdemo zgled, kako se je tako važna panoga živinoreje organizirala do vseh podrobnosti in kako velike koristi je taka organizacija prinesla tako producentom, kakor tudi konsumentom, da v splošnem ne govorimo. Pri nas je bilo vprašanje mlekarskih organizacij eno najtežjih vprašanj zaradi velikega šte-

Pomnite! Moda za HINKO - KRANJ Strossmajerjev trg št. 4. (poleg farne cerkve)

Mimica Zagorska:

Pod Triglavom

(Zgodovinska povest iz l. 1415. v dobi kmetiskih uporov na Gorenjskem.)

(Dalje)

„Povej mi, plemeniti, neznanec, ki si mi rešil življenje, kdo si?“

Tlačan je trudnim glasom rekel:

„Tlačan Hribar z Brd sem.“

Grof mu je podal desnico in je vprašal:

„Kaj naj ti dam, ker si mi rešil življenje?“

Hribar se je otrese.

„Dolžnost kristjana je, da pomaga bližnjemu, če ga vidi v sili.“

Lamberg se je čudil odgovoru in silil dalje.

„Vendar sem ti dolžan plačila. Ti si tvegaj življenje, da si me rešil baš še pravi čas iz valov.“

„Samo svojo dolžnost sem storil“ je ugovarjal Hribar.

„Ali to ti plačam z zlatom. Hočeš? Dobiš ga dve, tri mošnje. Nekaj boš vendar vzel v plačilo?“

Hribarja je ponudba užalila in je odločno rekel:

„Zahvalim se vam, milostni gospod, za ponujeno zlato. Sprejel ga pa ne bom. Ubog tlačan sem, to je res, vendar hranim nekaj srebrnih tolarjev za doto hčeri in za hude čase.“

Lamberg se je nasmešnil ponosnemu možu.

„Življenje Gašperja Lamberga je res vredno več kakor nekaj zlatnikov. Praviš, da si tlačan Hribar z Brd?“

„Da.“

„Torej spadaš pod Waldenburg?“

„Da.“

„Dobro je. Gašper Lambergar ne pozablja izkazanih dobrot.“

Hribar se je obrnil proti mostu.

„Bog vas ohrani v svoji milosti, gospod grofi!“

„In tebe tudi. Poplačam te, da boš do groba pomnil grofa Lamberga in še vnukom boš pravil o njem.“

Hribar se je grenko nasmešnil in si mislil: „Da, tako plačujete grofje, da vas res vsakdo pomni do groba. Plačujete z bičem po plečih.“

Grenkost mu je silila v grlo, a požrl jo je. Mirno je pobral na mostu ležeči plašč in ga tesno povil okrog sebe. Premočen je bil do kože in mraz ga je stresal. Pri vsakem koraku mu je briznila iz mokrih škornjev voda.

Tovariši so ga še čakali na mostu.

„Kaj si rešil vraga iz vode? Mar bi ga pustil utoniti?“ je vpil Aleš in je veselo trepal tlačana po ramih.

„Kako bi ga pustil poginiti? Čudim se le, da se vas kdo ni zganil. Posebno ti, Aleš, ki si možan in pogumen.“

Aleš je zaklel in pristavil: „Za grofe še ne bom skakal v vodo, nisem tak tepec.“

„Kakšno plačilo ti je dal?“ so silili vanj.

„Ničesar nisem hotel.“

„Tepec!“ sta zavpila Mlinar in Zorec. „Lahko bi si za služil nekaj zlatih tolarjev.“

„Ljubezen do bližnjega ne sme biti naprodaj za denar.“

Oni trije so zmajevali z glavami, Jurček pa ga je prijateljsko objel.

„Tako sem se pa bal zate, da sem bil ves trd od groze. Včasih sem te sramotil, ker si zapravljal neodvisnost svojega rodu, zdaj se pa lahko primeri, da ti vrnejo svobodnjaški meč.“

„Ortenburški podložnik sem,“ je rekel Hribar in je tako črno pogledal Jurčka in tovariše, da je vsem ostala beseda na jeziku.

Samo en hip je zablestela pred očmi želja po svobodnjaštvu, a je takoj ugasnila. Res je storil plemenito dejanje, a svobode si tudi s to smrtno nevarnostjo ni mogel prislužiti, ker je bil podložen drugemu gospodu. Naj bo, kakor pač bo. Plačilo je odklonil, a plačevala ga bo zavest, da je storil delo krščanske ljubezni.

Molče so šli možje uporniki proti domu. Kjer se je pot zavila vstran, sta se Mlinar in Zorec poslovila. Jurček, Aleš in Hribar so šli molče dalje. Na razpotju, kjer je visel na hrastu lesen križ s preperelim Kristusovim truplom se je Aleš poslovil. Glasno se je zasmel.

„Ha, ha! Danes si otel smrti svojega zakletega sovraga, čez nekaj tednov pa boš šel nadenj z orožjem.“

„Drugo je krščansko usmiljenje, kakor pa boj za naše svete pravice,“ ga je resno zavrnil Hribar.

„Ha, ha! No, srečno hodi!“ jima je želel Aleš.

„Tudi tebi dal Bog srečno pot,“ sta mu odzdravila.

Potem sta molče stopala skozi hrastov gozd. Ko sta prišla na vrh, kjer se je odprlo polje, sta videla mežikajoče lučke po hišah. Čez polje je peljala steza, nekje je lajal pes, drugje je zaviskal fant, ki je šel vasovat. Jurček je obstal pred prijateljem in ga resno vprašal:

„Ali misliš, da ti res ne bodo vrnila svobodnjaštva?“

„Ne.“

„Je pač Bog pomagaj s takimi,“ je vzdihnil in se obrnil po polju. „No, srečno hodi, Hribar.“

„Bog te ohrani,“ je odzdravil tlačan in počasnih kor-

kov, s težkim srcem šel čez polje, ki ga je pokrivala noč.

Doma so ga že nestrpno pričakovali in so se čudili, da ga ni tako dolgo domov. Ko je vstopil, ni pozdravil, kakor navadno. Molče je vrgel plašč s sebe in domači so zastrmeli v premočenega gospodarja.

„Za božjo voljo, kje si pa hodil, da si tak?“ se je čudila žena.

„V vodi sem bil,“ je kratko odgovoril in šel v kamro, kjer se je preoblekel. Ko se je vrnil v hišo, je žena postavila predenj večerjo.

„Dolgo smo te čakali, pa te ni bilo. Hitro jej, da se preveč ne shladi.“

Hribar je počasi zajemal in nič mu ni šlo v slast. Hitro je popustil in Jerca je odnesla posodo ven.

Vsi v hiši so molčali, kakor navadno, kadar je gospodarja kaj posebnega grizlo in je mrko strmel predse. Čez dolgo je šele rekla žena počasi in boječe:

„Birič je že danes prišel povedat, da morajo od naše hiše po Vseh svetih trije napravljati stelo za grad.“

„Prekleta tlaka! Kaj nam je tega treba,“ je jezno zagodel sin Miha in grdo pogledal očeta in mater.

Mati je čutila očitanje v sinovih besedah, obrnila se je, da je skrla solzo, ki se ji je prikazala v oko.

Tudi Hribar sam je vedel, kam meri sin in videl je ženino siloma zatajeno bol. Resno in mirno je rekel sinu:

„Miha, ti ne pojdeš grabiti listja.“

„Ne pojdem ne,“ je rekel sin. „Noben hudič me ne spravi več na tlako. Kaj je treba naši hiši take sramote. Mladi nosimo prekletstvo, ki so ga nam napravili stari po svoji neumnosti!“

„Sin!“ je dahnila mati in požrla solze, ki so ji kar same od sebe zalivale oči.

Očeta je strašno zabolelo in zapeklo v prsih. A vedel je, da posluša zasluženo očitke in je odgovoril s smrtnim mirom:

„Ne ti in nihče drugi ne pojde več na tlako. O vseh svetih začnemo z uporom.“

„Še slabše bo potem, kakor je sedaj,“ je godel Miha.

„Ne. Miha, ne zabujaj z besedo. Upor mi morda vrne svobodnjaški meč, drugi mi ga ne bo.“

„Upor pobere meče svobodnjakom, nikar da bi ga vam vrnil. Hribarjev meč je razbil na kosce, ni človeka, ki bi ga mogel narediti nazaj. Le zakaj? Le zakaj?“

„Sin ti ne razumeš!“ je rekel oče, ponujen, kakor se ni spodobilo pred svojim otrokom.

„Kaj bi ne razumel. Vse vem in vse razumem, najbolj pa to da je Hribarjev rod za vedno pokopan v trpljenju.“

vila majhnih mlekarških obratov, katerih združitev ni bila lahka.

Ze pred svetovno vojno je obstojala Mlekarska zveza, ki je skušala povzati delovanje mlekarne; po svetovni vojni pa so delovale Osrednje mlekarne v Ljubljani do leta 1933. Njihovo delo je prevzel za tem skupni obrat v Naklem, v katerem je bilo poslovno povezano osem zadrug. Ta skupni obrat je predeloval mleko na treh krajih, in sicer v Naklem, Cerkljah in Komeni. Veliko število mlekarških obratov z majhnim delokrogom pa ni moglo napraviti kaj podobnega, kakor je dosegel skupni obrat v Naklem, ki se je obnesel, kljub temu, čeprav ni bil organizirano urejen, niti ni imel centralnega obrata. Zato so pred leti mlekarške zadruge, zvezane v skupnem obratu, začele same misliti, da bi izpopolnile mlekarstvo v Naklem in tako organizirale svoje delo.

Banska uprava, ki se že dolga leta bavi z željo ureditve naše mlečne produkcije in mlečne trga, je uspela, da je to idejo razširila v zamisel, naj se postavi velika in sposobna mlekarška centrala za vso Gorenjsko, ki bi usmerila delo malih mlekar. Lani je priredila banska uprava več informativnih sestankov za člane vseh mlekarških zadrug na Gorenjskem in izkazalo se je, da bo mogoče izpeljati zamisel osrednje mlekarne.

Glede kraja, kje naj se postavi nova gorenjska mlekarša so bile vsled vpoštevanja važnosti prometnih zvez, vse zadruge edine, da mora stati nova mlekarša ob državni cesti Ljubljana-Bled. Šele ko je kmetijsko ministrstvo odločilo, da se prenese državni mlekarški zavod iz Skofje Loke v Kranj in da se postavi zavaj potrebne stavbe v Čirčičah poleg Kranja, so se tudi zadruge, upoštevajoč dejstvo, da se centralna mlekarša in državni mlekarški zavod med seboj izpopolnjujeta, pristale, da se tudi osrednja mlekarša postavi na tem kraju.

17. oktobra je bila v Kranju ustanovljena za ta namen Gorenjska mlekarška zadruga z o. p. v Kranju, v katero je že sedaj pristopilo deset mlekarških zadrug. Pristopile so zadruge iz dosedanjega obrata, in sicer mlekarne v Naklem, Trsteniku, Hrašah pri Smledniku, Senčurju, Komendi, Medvodah-Svetju, Cerkljah in Glinorejska zadruga pri Sv. Juriju pri Grosupljem. Novi mlekarši, ki sta se pridružili tej akciji, pa sta zadruge na Skarčnici in Zabnici.

V upravnih odbor nove zadruge so bili izvoljeni: Novak Lovro kot predsednik, odborniki pa: Burgar Jože, Hraše, Zelnik Anton, Naklo, Dolenc Jože, Bitnje, Ajdovec Franc, Senčur, Skofic Franc, Komenda, Hudobivnik Ciril, Cerklje, Janhar Valentin, Medvode, Kristan Franc, Skarčnica, Perne Alojzij, Trstenik, Cegnar Janez, Zabnica in Bodečič Anton, St. Jurij.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Umnik Anton, Senčur, Strcin Janez, Komenda, Perič Jakob, Naklo, in Erzar Lovro, Cerklje. Delež pri novi zadruzi znaša: na vsakih začetih 100 litrov mleka dnevne dobave en delež po 5.000.— Din. Pri vstopu so podpisale vse članice 69 deležev. Jamstvo je 5 kratno. Pristopnina je Din 250.— za vsak delež.

Gorenjska mlekarška zadruga bo postavila pri Kranju veliko in sodobno mlekaršo, v katero bodo včlanjene zadruge pošiljale mleko v predelavo. Centralna mlekarša bo opremljena tako, da bo mogla predelavati nad 15.000 lit. mleka na dan. V njej bodo predelavali mleko v vse smeri, tako v prvi vrsti v konsumno mleko za Ljubljano in letoviške kraje na Gorenjskem, nadalje v maslo, v mehki in trdi sir. Mlekarša bo imela tudi naprave za industrijsko predelavo v kazein, ki je surovina, po kateri je v naši industriji vedno večje povpraševanje. Uporablja se za izdelavo umetne volne, galalita in podobnih umetnih snovi. V nadaljnjem razvoju bo mlekarša mogla izdelovati tudi mlečni prah. Poleg tega bo mlekarša imela velika skladišča in kleti s hladilnimi napravami, v katerih bo hranila izdelke za časa mlečnih poplav v jeseni in spomladi. S tem bo nastopila kot važen regulator mlečne trga, ki pri nas ni niti najmanj urejen, kar še najbolje dokazuje dejstvo, da naši letoviški kraji na Gorenjskem in drugod poleti uvažajo velike množine masla in drugih mlečnih izdelkov iz Hrvaške.

Banovina, ki je ves čas z vso vmeno podpirala ustanovitev take velike osrednje mlekarne bo dala zadruzi brezobrestno posojilo v višini dva milijona in pol dinarjev ter bo tako omogočila čim hitrejšo zgraditev mlekarne. Z mlekaršo bo združena tudi mlekarška šola, ki bo pa v poslovanju ločena od zadruge. Ker se že pripravljajo načrti za mlekaršo, je prav verjetno, da bodo še to jesen pričeli tudi z gradbenimi deli, ki jih bodo tako pospešili, da bo mlekarša mogla začeti z obratom že prihodnjo jesen. S tem, da je prišlo do uresničitve te tako važne mlekarne, je bil storjen prvi korak za izvedbo velikega načrta, ki ga ima pripravljene banovina za ureditev in povzdigo mlečnega gospodarstva pri nas. Vse slovensko ozemlje naj bi po tem načrtu dobilo v celoti sedem takih velikih mlekarš, v katerih bi se stekala velika večina vse mlečne produkcije v Sloveniji.

Prva taka osrednja mlekarša se bo gradila

na Gorenjskem zato, ker so tu zadrugniki s sedanjim skupnim obratovanjem pripravili dobro podlago za tako centralno mlekaršo.

Jasno je, da je bilo najtežje napraviti prvi korak, saj ni dvoma, da bo ta osrednja mlekarša za Gorenjsko, ki je edina in prva večja zadruga mlekarša v vsej Jugoslaviji, lepo uspevala in prinašala mnoge koristi prizadetemu prebivalstvu.

Tedenske novice

KRANJ

Otvoritev gledališke sezone. Tukajšnje Prosvetno društvo vprizori v soboto zvečer ob 8. uri in v nedeljo popoldan ob 4. uri v dvorani Ljudskega doma dr. Remčevu romantično igrano „Zakleti grad“. Godi se na slovenskih tleh na Vipavskem, ob času, ko je naš narod trpel pod biči grajskih priganjačev, trpel vsled lakote in ko se je vsem tem nadlogam pridružila še kuga. Puntit tlačenega ljudstva prizadevajo skrbni gospodi, ki živi brezskrbno ob vinu, kockah in petju. Igra nam podaja zgodovinsko sliko naših prednikov v teh časih. Pričeli bomo z narodno igrano, da najprej pogledamo v sebe in svojo preteklost. Da pridejo prijatelji našega odra igro pogledat, pričakujejo — igralci.

Vidovdanska c. 6

Društvo rokodelskih mojstrov v Ljubljani praznuje 23. oktobra svojo 30-letnico.

Vse tovariše člane naprošamo, da se po možnosti udeležijo te proslave, ki se vrši v Rokodelskem domu ob 9. uri dopoldne v Ljubljani.

Društvo je najmočnejše in najstarejše v Ljubljani zato zasluži, da se oddolžimo, posebej ker je korporativno vstopilo v Zvezo slovenskih obrtnikov.

Odbor.

Samo enkrat kupite komad Solca mila, ga praktično preizkusite in prečitajte garancijsko pismo, katerega dobite poleg mila. Solca mila se dobi v vsaki boljši trgovini. Cena 7.50.

Odbor fantovskega odseka v Kranju sporoča, da se vrši v četrtek, dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer članski sestanek v garderobi Ljudskega doma.

Odbor vabi tudi nove člane in prijatelje Fantovskega odseka, da se tega sestanka udeležijo. Na sporedu je zelo zanimivo predavanje. Vabljeni!

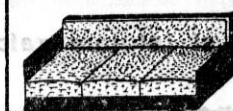
Solca krema 3., 5., 10., milo 7.50. Za trgovce po orig. tovarniških cenah. Glavno zastopstvo za Gorenjsko.

HINKO PODJAVORSEK - KRANJ.

Sekcija za gradnjo državne ceste Ljubljana-Kranj bo pričela s polaganjem kock in na pravo robnih trakov na preložen državni cesti Labore — Kranj. Zato je cesta do nadaljnjega zaprta za vsak promet z vozili. Vozovni promet se med tem časom vrši po stari državni cesti ter po začasni poti pod nadvozom čez železnico v Kranju.

Govor predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića je v nedeljo poslušalo skoraj vse mesto. Na trgu, pred cerkvijo in na Moncingerjevem trgu so bili postavljeni zvoniki, ki so prenašali prvi volilni govor predsednika vlade. Videli smo nekatere, ki so hodili okrog kakor poparjeni, ker so jih besede govornikov kakor s kladivom tolkle po glavi.

Couch zofe, otomane, divane

in vse tapetniške izdelke izvršuje točno in solidno V. TONEJC tapetnik, Kranj

Stražiški župan Križnar Anton v zaporu. V torek zvečer so aretirali in odpeljali v Ljubljansko sodne zapore župana Križnarja iz Stražišča, znanega jenesarskega veljaka. Oblasti ga dolže, da je razširjal lažnjive vesti in da je hujskal ljudi proti državnim oblastnikom. V svoji gostilni je menda govoril stvari, katerim bi se vsak otrok od srca smejal, tako so iz trte zvite, zaslepljeni „nacionalisti“ pa vendar z njimi skušajo med ljudstvo zanesti nemir in nezadovoljstvo. Značilno pri celji stvari je to, da so se takoj po aretaciji po vasi razmišljali nekateri, ki so skušali vplivati na pričo, pa so zamudili, ker so pričje že prej podale pritrdilne in za Križnarja obremenilne izjave.

Pri zadnji tomboli v Kranju, ki je bila zelo obiskana in tudi dobro organizirana, se je sreča nasmehnila tudi nekaterim Kranjčanom. Od večjih dobitkov so Kranjčani dobili eno motorno kolo, šivalni stroj in damsko kolo. Če-

prav so nekateri bili skoraj prepričani, da avtomobila ne bosta odpeljana iz Kranja, so ostale pobožne želje neizpolnjene. Oba so namreč zadeli srečni igralci iz Ljubljane. Tombola saraja je bila letos res dobro organizirana, igranje samo se tudi ni zavleklo, številni prehodi po trgu so omogočali vsakemu, da je v najkrajšem času prišel do odra, kjer je poslovala komisija. Tudi zvočniki so poleg pomožnih tabel veliko pripomogli, da se je tombola končala v razmeroma kratkem času.

Najboljšo tombolo so pač zadeli kranjski gostilničarji, ki bi morali postati veliki podporniki kranjskih gasilcev, ki jim s svojo tombolo nudijo priliko za izreden zaslužek. Menda se je to nedeljo iztočilo toliko pijače, kot ob nobenih dnevih ne. To se je tudi videlo, ko so se ljudje razhajali domov. Mnogo, zelo mnogo je bilo takih, ki jim je sicer široki kranjski trg bil že preozek.

Nič manj pa niso zadovoljni kranjski orožniki, ki so imeli prav dober lov v osebi štirih goljufov, ki so hoteli na premeten način ogoljufati igralce na tomboli. Oni so namreč sproti na praznih tablicah tiskali z roko številke, ki so bile izklicane. Avtomobila, ki sta bila glavna dobitka, sta jim bila pač vroča želja. To željo pa so jim ohladili orožniki, ki so jih aretirali ter spravili na varno.

SKOFJA LOKA

V nedeljo popoldne ob 4. uri bo v Društvenem domu versko-prosvetna prireditev. Na programu petje, deklamacije, govor o misijonih in dramatični prizor: Naj živi Kristus Kralj! Lepo vabljeni vsi, ki imate čut in smisel za te vrste prireditve.

ŠENCUR

Gasilska četa se je pred par meseci po sklepu izrednega občnega zbora razšla. To se pravi, da smo v Šencurju brez gasilcev. Merodajno oblastvo prosimo, da takoj ustanovi novo gas. četo, ali pa imenuje nekaj mož, ki bodo na razpolago v slučaju kakoga požara ali slične nesreče.

Vse občane naše občine opozarjamo na razglas, ki bo razglašen v nedeljo 23. 10. t. l. v zadevi: zatemitve oken in javnih luči na ulicah itd.

ŠMARTIN PRI KRANJU

Dekliški krožek v Šmartnem pri Kranju sporoča, da se prično redni sestanki v ponedeljek, dne 24. oktobra ob polni 7. uri zvečer. Vsa dekleta lepo vabljena. Udeležba za članice obvezna.

VODICE

Fantovski odsek, ki je že začel z delom v novi sezoni, bo imel občni zbor v nedeljo 23. t. m. popoldne ob treh. K polaganju računov za preteklo leto vabijo fantje vse prijatelje. Močnemu odseku, ki je najpomembnejša organizacija v naši fari, želimo obilo božjega blagoslova in uspehov tako na prosvetnem kot tudi telesnovzgojnem področju.

Volitve so tudi pri nas v Vodicih po svoje odjeknile. Ogronomna večina mirno pričakuje dneva, da stori svojo državljansko dolžnost, ker ji je jasno — ne od danes, da more delati za svoje in slovenske koristi le na en način, da ostane in sodeluje v slovenskem taboru, ki ga modro vodi dr. A. Korosec. Vse nasprotnike pa je popadel strah, ki pa je tudi upravičen. Najbolj žalostni pojavi pa so redke osebe, ki nikoli ob takih trenutkih ne najdejo prave poti. Včasih je bilo dobro biti ljotečev, potem so prevladale simpatije do Marušiča, v okviru svoje neorientiranosti se je zatekla ta unganka tudi v naš tabore. Taka čudovita domačija negotovosti in iskanja opirač se na skušnje pri svojem političnem potovanju lahko pride tudi na kakšen manjši vrh in da ne bi ob naslednji lunini spremembi čeprav je še daleč oddelata z vrtočlave višine, si je treba pripraviti boljše stojalo in trdnih oprijemov. Na veliko žalost takih tipov pa se pri vsakem takem iskanju in pripravljanju kmalu preveč odkrije njegov plašč ter se pokaže čudno pisana koža. Sicer pa če sodite, da je to unganka, jo rešite, če pa je to oznaka doletenega človeka ali vrste ljudi, jo obsodite. Mi smo trdi, trmasti če hočete, smo pa odkriti in kdor kaj išče pri nas Gorenjcih, je onemogočen, če mu te lastnosti manjka.

Drugo, mislim, da se ni kaj spremenilo. Vreme je najboljšje, zato pa se praznijo vodnjaki in nekateri vozijo vodo kar od daleč. Morla bo dobro še kdaj govoriti o vodovodu v Vodicih?!

KRIŽE

Zapojmo veselo! Stari ljudje vedno pripovedujejo o svojih starih „cajih“, kako je bilo takrat lepo in veselo na svetu. Pravijo: „Bili smo vedno dobre volje, ako nas je obhila za hip žalost, že se je oglašil kdo in dejal: „Zapojmo eno veselo!“, pa nas je minula žalost; in kako so fantje na vasi peli! To je bilo življenje“ — tako pravijo stari ljudje. A mi? Ali ni nas vse obhila neke vrste žalost — strah pred bodočnostjo? Otrsimo se tudi mi vsaj za nekaj ur te žalosti s petjem! Kdor je našega mišljenja in komur je pri srcu lepo petje, naj pride v nedeljo 23. t. m. ob tretji uri

Proslava 70-letnice obstoja grafične organ. v Sloveniji

KONCERT. Pevska in orkestralna „Grafika“ iz Ljubljane priredi v soboto, dne 22. oktobra 1938 ob polni 9. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma v Kranju koncert.

Prireditve se vrši v proslavo 70-letnice obstoja organizacije grafične delavstva v Sloveniji. Da je organizacija najbolj humanitarna, kar jih obstoja, ni treba povdarjati, saj je znano, da grafično delavstvo samo podpira in vzdržuje svoje brezposelne, invalide, vdove in sirote, ter je samo v Sloveniji izdalo od leta 1922 do 1937 na raznih podporah nad 15 milijonov dinarjev.

Koncert bo nudil tudi izredni umetniški užitek, saj je pevska „Grafika“ eden prvih pevskih zborov v Sloveniji, kar so dokazali že številni koncerti po Sloveniji kakor tudi v inozemstvu.

Vabimo vse kranjsko meščanstvo, da se prireditve udeležijo ter tako dokaže, da ne zaostaja za drugimi kraji v Sloveniji.

ODBOR.

popoldne v Prosvetni dom na pevski koncert, da skupaj pokažemo, da slovenska pesem, čislana že od naših pradedov, še ni zamrla. Vase geslo naj bo: v nedeljo na pevski koncert v Krize.

Fantje polagajo račune. V nedeljo 23. t. m. takoj po prvi sv. maši se vrši v Prosvetnem domu občni zbor Fantovskega odseka z običajnim dnevnim redom. Udeležba za vse članstvo strogo obvezna. Pozivajo pa se vsi oni fantje in mladi moške, ki imajo veselje do naše organizacije, naj pridejo v nedeljo na občni zbor in se vpišejo v naše vrste.

CERKLJE

Vodovod. Dela pri vodovodu dobro napredujejo. Oklepa za rezervoarja sta že skotaj gotova. V prihodnjih dneh bodo začetli z betoniranjem. Ljudje z veseljem sodelujejo, ko vidijo, da gre za res. Vozniki so navozili veliko peska, drugi pa pomagajo pri pripravi delu. Nasprotovanj ni posebnih, ker je vsak vesel, da se bo že foliko let osnovan načrt uresničil. Dela in dobre volje bo še treba, a s skupnimi močmi in poštenostjo se bo lepo in koristno naredilo.

V farni cerkvi so postavljene štiri nove spovednice.

Pred čnevi so obiskali naš kraj iz Ljubljane gg: arhitekt Plečnik, ljubljanski župan dr. Adlešič in vseučiliški profesor dr. Stelč. Ogledali so cerkev in pokopališče. Čestitali so g. župniku, da se je lotil težavnega in skrbi polnega dela; prenovitve cerkvene notranjosti in ureditve pokopališča. Ugajala jim je v cerkvi tako ubranost barv kot tudi zelo posrečena električna napeljava. Čestitali pa so še posebej, da je dovršil tako zelo težavno delo preurejevanja pokopališča v veselje in ponos vse fаре.

DELAVSTVO

Zveza združenih delavcev v Kranju.

V nedeljo, dne 23. oktobra ob 9. uri dopoldne se vrši zaupniška in odborova seja v garderobi Ljudskega doma v Kranju. Opozarjamo vse odbornike in zaupnike, da bo seja zelo važna, zato vas pozivamo na točnost in sigurno udeležbo. Prihodnjo nedeljo t. j. dne 30. oktobra se bo na istotam vršil sestanek tekstilnega delavstva. Vljudno vabimo, da se tega sestanka polnoštevilno udeležijo člani, vabimo pa tudi vse prijatelje naše organizacije. Razpravljalo se bo o kolektivni pogodbi. Delavci, tovariši, na Vas vseh je ležeče, kakšna bo nova kolektivna pogodba. Zato pridite, da na sestanku izrazite svoje mnenje, da ne bo kritiziranja, ko bo prepoznano.

Pozivamo Vas, da sodelujete z nami ter nam pomagate s predlogi, pa bodite prepričani, da bo nova kolektivna pogodba takšna, kot si jo sami želite.

ŠPORT

RAZPIS TEKEM V BALINU V STRAZISCU.

V nedeljo dne 23. t. m. ob 13. uri se bodo pomerili straziški balinovci na igrišču S. K. Savice. Tekmovali bodo v trojicah do 6 balinov.

Pravico do tekmovalja ima vsakdo. Prijavnina za osebo znaša din 5.—. Ker je zanimanje za tekme zelo veliko, zlasti v Strazišču, kjer je ta igra razvita, zlasti med starejšo generacijo, upamo, da bodo tekme obiskali številni prijatelji te igre.

Kmetijstvo

Plemenski sejem v Mengšu dne 15. oktobra je bil eden izmed najlepših, kar jih je bilo sploh prirejenih za gorenjsko pingavsko pasmo. Prignanih je bilo 27. bikov v starosti 12

do 24 mesecev. Prodanih je bilo 23 živali in sicer 3 za zadrage, druge so nakupili okrajni kmetijski odbori in zasebniki. Ocenjeni so bili z I. redom 1 (prodan 1), z II. redom 18 (17), III. red je doseglo 7 (5) in v IV. red je prišel 1, ki pa ni bil prodan. Skupna teža vseh prodanih bikov je bila 8318 kg torej povprečno 361,5 kg. Plačevalo se je od 6 do 9 din za kg in se je dosegla povprečna cena po 7 din za kg. Povprečno se je izplačalo za vsakega prodanega bika din 2522.—.

Biki so bili sicer srednje velikosti toda zelo zenačeni in se je napram vsem dosedanjim plemenskim sejmom jasno pokazal napredek v živinoreji, če tudi so izrejevalni pogoji na Gorenjskem izredno težki radi gospodarskih razmer. Vzreji bikov, pa tudi sploh mlade živine, bo moral gorenjski živinorejec posvetiti še več skrbi, ker to nujno zahteva delo v izbiranju živali in zahtevam, ki jih gorenjski živinorejec stavi svojim živalim, ki jih gorenj-treba posvetiti več pozornosti tudi za to, ker sedaj odpada vedno bolj očitek, da ni bilo moč-ge morebitnega odvisnega števila mladih bikov kam odprodati. Ze lansko leto bi bili lahko prodali najmanj en vagon (13 živali), letos pa je povpraševanje za plemenskimi bik-ici iz drugih banovin še veliko večje, tako da bi lahko prodali najmanj dvajset bikov, pa tudi lepo število dobrih plemenskih krav. Gdlo-čilni krogi do sedaj še niso upali tujim ko-misijam dovoliti nakupa po Gorenjskem, ker je bilo blaga premalo in deloma tudi za to, ker bi to blago nakupovalcem morda ne od-govarjalo, v sled česar bi se moglo zgoditi, da bi ti kupovalci ne dobili najboljšega vti-sa o naši živinoreji, ki se v posebnih razmerah razvija in pa, ker smo najboljše itak vedno izbrali in obdržali sami zase, blaga primerne starosti (13 do 20 mesecev) pa nismo imeli na preostanjanje. Gorenjski živinorejec in nje-gove živinorejske organizacije, stoje pred rešit-vijo važnega vprašanja in kakor bodo to vprašanje rešili tako bo ostalo več ali manj dobro v prihodnje z uspeh najvažnejše pano-ge kmetovega gospodarstva. Staviti same za-hleve ni dovolj, treba je tudi vprašanja prak-tično rešiti, to pa je v rokah živinorejca. Vsekakor pa smo s plemenskim sejmom, v Mengšu lahko zadovoljni, ker je pokazal lep napredek ter izpričal, da zatrevanje o slabi gorenjski živinoreji ni na mestu.

Razglas

Po naročilu kr. banske uprave Pov. II/2 šte. 1176/41 od 16. 10. 1938 se bo vršila na te-ritoriju občine Kranj vaja za zatemnitev v noči od 24. na 25. oktobra t. l. ob 19. uri.

Stanje zatemnitve traja vso noč od 19. ure dalje.

A. SPLOSNE ODREDBE.

1. Začetek vaje naznani piskanje tovarni-ških siren in zvonjenje vseh zvonov na eno stran tekom dveh minut. Na ta znak se mo-ra mesto in pod tukajšnjo občino spadajoče vasi takoj zatemniti.

2. Vsak prebivalec se mora ravnati pa navo-dilih za zatemnitev ter mora v ta namen vse pripraviti, kar je potrebno za zatemnenje hiš, stanovanj, oz. lokalov.

3. Med zatemnitvijo poteka življenje na ulicah, v hišah, obratih, javnih lokalih itd. kot v normalnih razmerah.

4. Prometna vozila morajo voziti z zmanj-šano hitrostjo; ravnatoko se morajo peči po ulicah strogo držati prometno-cestnega reda, da se tako prepreči prometne nezgode.

5. Odredbe zatemnitve ne veljajo za žele-zniške postaje in železniške signalne naprave.

6. Industrijska podjetja z eno posado za-temnitno popolnoma vse svoje naprave.

Industrijska podjetja z dvema ali tremi po-sadami zatemnitno v primeru, da pade delovni čas obrata v čas zatemnitve, po sledečih na-vodilih:

a) poslopja se zatemnitno s sredstvi, s kateri-mi podjetja že razpolagajo,

b) zunanje svetilke morajo biti ali ugašene, ali pa morajo biti, če morajo goreti, tako za-senčene, da so iz višine nevidne in da izsto-pajo žarki v kotu pod horizontalo. Svetlob-na jakost mora biti toliko zmanjšana, da ne nastanejo svetle ploskve, oziroma refleksi po tleh in poslopih.

c) pri izvajanju zatemnitve naj podjetja upoštevajo interese produkcije in delavstva.

7. Vsaka kršitev teh predpisov se kaznuje po naredbi bana o zadržanju prebivalstva za ča-sa zračnih napadov Pov. II. D. Z. št. 3548/1 z dne 12. oktobra 1935 z globo 10 do 1000 din oziroma z zaporom od 1 do 20 dni.

B. PREDPISI ZA ZATEMNITEV.

1.) Vsa zunanja razsvetljava (tudi na dvo-riščih) in cestna razsvetljava, razen naj-važnejših prometnih signalov se ukine. Svetl-na telesa teh prometnih luči morajo biti tako zasenčene, da so nevidne iz zraka.

2.) Uporaba žepnih svetilk, vžigalic itd. na prostem je prepovedana.

3.) Vsa reklamna razsvetljava in razsvetljava napisov ter izložb se mora odklopiti.

4.) Poslopja morajo biti popolnoma zate-mnjena. Zatemnitev mora biti tako izvršena, da je notranja razsvetljava od zunaj popolnoma nevidna. To se doseže z omejitvijo in zasenčen-jem notranje razsvetljave (globinski reflektorji, optični filtri modre barve, zamenjava jakih žarnic z žarnicami manjše svetlobne jakosti), z zakritjem oken, vrat ter vrhnih svetlin.

Najenostavnejša sredstva za zakritje oken so lesene naoknice, dalje zavese iz gostih tkanin, iz črnega ali temnomodrega neprozorne-ga papirja ali iz 1,5 mm debele lepenke, ki presegajo notranji rob oken za približno 10 cm ter so povsod dobro pripete na okenski okvir.

Pri vseh v razsvetljene prostore direktno iz ceeste se morajo predvideti dvojni svetlobni zastori, kar dosežemo z dvema zavesama, ali z zakritjem obeh vrat vetrnika. Ako se odpre zunanja vrtnica, oz. zunanji zastor, mora biti druga vrtnica zaprta oz. zastor spuščen.

5.) Dovajanje toka podjetjem in privatni-kom ne sme biti prekinjeno.

6.) Za označbo popravil na cestah se upo-rabljajo rdeče svetilke, ki so zgoraj in ob straneh zasenčene.

7.) Žarometi vozil morajo biti zastrti z za-slonko iz lepenke ali pločevine, ki ima v sre-dini odprtino horizontalne širine 5 do 8 cm, višini pa 1,5 cm. Nad to odprtino in ob stra-nih naj bo strešnica, ki vsmerja žarke posev-no navzdol. Tudi zadnje luči vozil morajo biti zasenčene s strešnicami.

Zunaj mesta se vključijo srednja žarnica ža-rometa (luč za daljavo), v mestu pa mala žar-nica (luč od blizu). Uporaba kazalcev smeri je dopustna.

Za notranjo razsvetljavo vozil veljajo na-vodila pod točko 4.)

8.) Predpisi za zasenčenje žarometov vozil veljajo le za vozila iz kraja, v katerem se vaja vrši. Zunanja vozila morajo voziti z lučmi za parkiranje.

9.) Predpisi za zasenčenje žarometov ne ve-ljajo za vozila vojske, kolikor to zahteva po-treba.

Ker bo trajala zatemnitev vso noč se znak za „prestanek nevarnosti“ ne bo dal.

Odbor za zaščito mesta proti sovražnim napa-dom iz zraka v Kranju.

MALI OGLASI

Važno! Modroce, otomane, spalne diva-ne i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Stavbno parcelo, oddaljeno 10 minut od Kran-ja takoj ugodno prodam. Naslov v upravi.

Oddam lepo mesečno sobo z dvema postelja-ma. Poizve se Mestni trg 3.

Prodaj več različnih parcel v Čirčičah in godz v Spodnji Besnici. Poizve se v upravi.

Izgubil sem desno rujavo usnjato rokavico. Najditelj se prosi, da jo odda v upravi „Go-renjca“.

Sprejemem krojaškega vajenca. Ivan Jeršin, kro-jač, Kranj, Savski breg 12

Sprejemem vajenca z oskrbo v hiši. Lukanc, kolar, Tržič.

Odda se meblirana soba. Naslov v upravi.

Prodaj okrog 40 praznih špecerijskih zabojev različne velikosti po zelo nizki ceni. Naslov v upravi.

HINKO

SPECIALNA TRGOVINA MOŠKIH KLOBUKOV

**Sporočam vsem
gospodom, da
je ravnokar
prispela ogromna
pošiljka klobukov
za jesen in zimo.**

**Trgovina je na novo
preurejena ter zalo-
žena zlasti z moško
modo.**

**Največja
izbira
klobukov
na
Gorenjskem**

Cene so nizke in stalne!

HINKO - moda za gospoda KRANJ - poleg farne cerkve!

Vina

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani, Frankopanska ulica 11.

Fotografirat na dom

brez poviška cene pride

FOTO JUG, - KRANJ

Nič Vam ni treba kupovati starih popravlje-nih žarnic

ker dobite

že nove po din 6.50

pri

DRAGO SCHILLING-u

Oglejte si istotam zalogo novih radio - aparatov

Za zimo!

Za zimo!

peči pri „Merkurju“

Velika zaloga vseh vrst peči n. pr.: „H“, „F“, „Soko“, „Olt“, „Lasta“, „Heros“ in „Saturn“.

Najnižje cene. Tovarniška samoprodaja Zephir peči.

P. MAJDIČ „MERKUR“ KRANJ

Za ženine!

Za neveste!

**Ure, zlatnina,
in druga darila
pri Rangusu v Kranju
se bodo dobila!**

B. RANGUS
zlatar in sodni cenilec v Kranju

Zlato in srebro kupujem po
najvišji dnevni ceni!

